

Beleggen voor dummies[®] 5e editie

SPIEKBRIEF

De basis van succesvol beleggen

Om als particuliere belegger succesvol te zijn op de beurs zijn er drie letters van belang. Dat zijn de B, de I en de G. Ze staan voor Behoud van je kapitaal, Inkomen genereren uit dat kapitaal en tot slot het laten Groeien van je kapitaal. En deze volgorde is niet voor niets zo. Je kunt namelijk je kapitaal alleen laten groeien als je eerst maatregelen neemt om je kapitaal te behouden. De eerste stap is dus ervoor zorgen dat jij je geld bij elkaar houdt. Dat is de B van behoud. Vervolgens moet je op zoek naar manieren om inkomen uit je kapitaal te verkrijgen. Dat kan spaarrente zijn, coupons van obligaties of dividend van aandelen. Pas als laatste moet je op zoek gaan naar de groei van je kapitaal door middel van koerswinst. Dit is lastig want koerswinst klinkt zo aantrekkelijk, maar in de praktijk is het makkelijker om € 1.000 te verliezen op de beurs dan om er € 1.000 te verdienen. Als je de volgorde van de B, de I en de G omdraait, zal je kapitaal niet groeien maar juist krimpen. En daarvoor ben je niet naar de beurs gegaan. Onthoud dus het woord BIG.

Risico versus rendement

Alle beleggers willen een zo hoog mogelijk rendement. Maar wat je moet onthouden is dat rendement altijd hand in hand gaat met risico. Wil je een hoog rendement? Dan moet je veel risico nemen. Ben je met een beperkt rendement tevreden, dan hoeft je niet zo veel risico te nemen. Een hoog rendement met een laag risico bestaat niet in beursland, hoewel we dit natuurlijk wel graag zouden willen. Ondanks alle fantastische verhalen, beloftes, gladder praatjes en mooie brochures.

Als particulier belegger ben je bezig met je eigen geld. Je hebt hier waarschijnlijk hard voor gewerkt en je weet dus heel goed hoeveel je moet doen voordat je € 1.000 overhoudt. Toch kopen beginnende beleggers, vaak verblind door potentieel hoge winsten, producten waarbij ze heel gemakkelijk veel geld kunnen verliezen. Houd risico en rendement dus altijd in de gaten.

Heb een plan

Als je niet weet waar je naar toe wilt, is iedere weg de goede. Op de beurs niet weten waar je naar toe wilt heeft echter maar één uitkomst en dat is verliezen. Als je op de beurs aan de slag gaat zonder een beleggingsplan, is het vrijwel zeker dat het je geld gaat kosten. Denk daarom vooraf na over je beleggingsdoel, je beleggingshorizon, de hoeveelheid risico die je mag en wilt lopen en de instrumenten die je wilt gaan gebruiken. Zorg dat je de weg bewandelt die naar winst leidt. En daarbij is het hebben van een beleggingsplan essentieel.

Beleggen

voor
dummies[®]

5e editie

Hans Oudshoorn
Peter Siks

BBNC
uitgevers

Amersfoort, 2019

Inhoud in vogelvlucht

Inleiding	1
Deel 1: Basisprincipes	9
HOOFDSTUK 1: Ja, ik wil ... beleggen!	11
HOOFDSTUK 2: Je financiële situatie	23
HOOFDSTUK 3: De mindset van de belegger	35
HOOFDSTUK 4: Risico en rendement	51
HOOFDSTUK 5: Financiële crises	71
Deel 2: De belangrijkste beleggingsinstrumenten 93	
HOOFDSTUK 6: De beurs: verzamelplaats van effecten	95
HOOFDSTUK 7: Aandelen, beleggingsfondsen en ETF's	121
HOOFDSTUK 8: Oogsten met obligaties	141
HOOFDSTUK 9: Opties	157
HOOFDSTUK 10: Turbo's	181
HOOFDSTUK 11: Alternatieve beleggingen	195
Deel 3: Het maken van een analyse	219
HOOFDSTUK 12: Fundamentele analyse	221
HOOFDSTUK 13: Technische analyse	243
HOOFDSTUK 14: De zoektocht naar informatie	269
Deel 4: Het beleggingsplan en BIG	289
HOOFDSTUK 15: Het beleggingsplan	291
HOOFDSTUK 16: BIG-beleggen	301
Deel 5: Het deel van de tientallen	319
HOOFDSTUK 17: Tien tips voor het kiezen van de juiste broker	321
HOOFDSTUK 18: Tien beurswijsheden (stiekem dertien ...)	327
Index	335

1

Basisprincipes

IN DIT DEEL . . .

In dit deel vind je de basisbeginselen van geld en beleggen. Je maakt kennis met de vijf belangrijkste beleggingscategorieën, welke rendementen je van deze beleggingen mag verwachten en hoe het met de risico's zit.

Ook helpen we je erachter te komen of je eigenlijk wel een belegger bent en krijg je inzicht in je financiële situatie. Inclusief meerdere weblinks naar 'ben ik een belegger'-tests.

Je leert daarnaast over de psychologische aspecten van beleggen. Angst en hebzucht zijn belangrijke tegenstanders van beleggers. Het is dus belangrijk te weten hoe je met deze emoties om moet gaan en wat voor rol sentiment speelt bij de koersvorming op de beurs.

Een oorzaak van een negatief sentiment kan een crisis zijn. Aangezien we de laatste grote economische en financiële crisis nog vers in het geheugen hebben, sluiten we het eerste deel af met dit onderwerp.

IN DIT HOOFDSTUK

Waarom beleggen?

Beleggen omdat het 'moet'

Ben ik een belegger?

Iedereen belegt, ook jij

Waar in kan je beleggen: de schijf van vijf

Hoofdstuk 1

Ja, ik wil ... beleggen!

Beleggen is het vastzetten van kapitaal met winst of een ander voordeel als doel. Hier tegenover staat risico. Wellicht houd je je er al een tijdje mee bezig, misschien wil je je eerste stappen op de beurs gaan zetten. Een ding staat vast: voor veel mensen hebben financiële markten een grote aantrekkingskracht. Maar waarom zou je beleggen en past 'dit spel' wel bij je? En waarin kun je beleggen? Pas als je antwoord hebt op deze vragen ben je door naar de volgende ronde. En die ronde bestaat niet uit het doen van transacties op de beurs, maar uit het lezen van de rest van dit boek! Beleggen komt je niet aanwaaien, je hebt eerst voldoende kennis nodig voordat je zelfstandig aan de slag kunt.

Waarom beleggen?

Leuk die succesverhalen op verjaardagen en mooi dat de buurman nog een gouden tip voor je heeft, maar beleggen draait niet om die ene grote klapper. Beleggen doe je om een van de volgende redenen:

- » **Vermogen opbouwen.** Of je nu veel, weinig of nog helemaal geen geld hebt, de belangrijkste reden om te gaan beleggen is het bekende appeltje voor de dorst. Wil je een nieuwe auto of fiets, een extraatje als je met pensioen bent of een vakantiehuis in Frankrijk, je investeert geld om het te laten groeien. Beleggen is dus niet alleen weggelegd voor de rijkaards onder ons, maar toegankelijk voor iedereen die een financieel doel wil bereiken.

- » **Inflatie.** Mensen klagen wel eens over het feit dat alles steeds duurder wordt. En ze hebben nog gelijk ook. De stijging van het algemene prijspeil (van goederen en diensten) wordt inflatie genoemd. Het betekent dat je met een euro in de toekomst minder kunt kopen dan vandaag. Geld wordt dus minder waard. In Nederland bedraagt de inflatie ongeveer 0,5-1,5% per jaar. Eigenlijk komt het erop neer dat je de inflatie in ieder geval moet compenseren om de waarde van je geld op peil te houden.
- » **Vermogensrendementsheffing.** Klinkt ingewikkeld en dat is het ook wel een beetje. Het betekent dat je belasting moet betalen als je spaargeld en/of belegd vermogen hebt. Wel is er een belastingvrije grens, voor 2019 ligt deze op € 30.360 en € 60.720 voor fiscale partners (2020 op € 30.846 en € 61.692). Heb je in 2019 echter meer dan € 30.360 (of eventueel dus het dubbele) aan vermogen, dan moet je belasting betalen over het meerdere deel. Dat werkt via staffels van vermogensgrenzen met fictieve rendementen, waar je 30% belasting over betaalt. Houd er in ieder geval rekening mee dat het hebben van vermogen grofweg tussen de 0 en 1,5% aan belasting kost.

TIP

Wil je de volledige staffel voor het komende jaar bekijken, surf dan naar www.belastingdienst.nl en tik bij de zoekfunctie 'belasting uit vermogen' in (ik geef bewust niet de hele weblink, die is veel te lang).

- » **Meer rendement dan op een spaarrekening.** Oké, met sparen weet je waar je aan toe bent. Je krijgt rente, en that's it. Ook is sparen meestal veiliger dan beleggen. Daar staat tegenover dat sparen over het algemeen weinig rendement oplevert; sinds 2015 krijg je bij de meeste banken minder dan 1% rente, sinds 2016 in veel gevallen minder dan 0,5% en anno 2019 rond de 0,05%...als je geluk hebt. Op zoek naar meer kom je daarom al gauw uit bij beleggen. Je hoeft overigens echt geen hele spannende dingen te doen met je geld om meer rendement te behalen dan de spaarrente. Daar leren we je graag meer over in dit boek.
- » **Beleggen is leuk.** Hoewel koersen ook flink kunnen dalen, is beleggen een leuke hobby en voor ons een mooi vak. Naast de spanning die beleggen met zich meebrengt, geeft beleggen een kick als het goed gaat. Daarnaast volgen beleggers over het algemeen goed het nieuws. Je blijft dus ook nog eens bij de tijd. Ook handig voor je wekelijkse pubquiz.
- » **Beleggen omdat het moet.** Klinkt misschien vreemd, maar zonder dat je het doorhebt teer je als gevolg van de inflatie op jaarbasis ongeveer 1% in op je vermogen. Daarnaast betaal je dus boven een bepaalde vermogensgrens belasting. Wat je situatie ook is, als je geld hebt begin je dus zomaar met een achterstand van 2%. En dat rendement haal je niet met een spaarrekening. Sparen is eigenlijk langzaam arm worden. Daarom moet je misschien wel beleggen. Denk er in ieder geval eens over na.

Ben ik een belegger?

Vreemd genoeg weet mijn vrouw precies waar ze haar geld aan uitgeeft. En wat ze overhoudt, zet ze netjes op een beleggingsrekening. Zelf ben ik iets makkelijker met geld, wel zet ik elke maand een vast bedrag opzij dat ik uiteindelijk beleg op de beurs. Dit in tegenstelling tot een vriend van me (ja, jij Remco), hij is meestal voor de volgende salarisronde al door zijn geld heen. En jij? Ben je een consument, spaarder of belegger?

Ik leef, dus ik consumeer

Heb je een uitpuilende kledingkast of veel spullen die je misschien zelfs helemaal niet gebruikt? Struin je de stad af voor (te dure) koopjes en leen je wel eens geld bij de bank of vrienden? Houd je aan het einde van je salaris nog een stuk maand over? Check de volgende lijst. Herken je jezelf hierin, dan is de kans groot dat je een consument bent.

- » Je hebt een creditcard, misschien wel meerdere. Trouwens, slaan de uitgaven al een gat in je budget, besef dan dat je met creditcards toprentes over openstaande schulden betaalt.
- » In de kroeg ben je altijd de eerste die een rondje haalt. En kom je een oude bekende tegen, dan trakteer je hem en zijn vrienden ook.
- » Je denkt niet al te veel na over je toekomst. Je ziet dan wel weer wat er gebeurt, je leeft immers nu.
- » Onder je kerstboom liggen ieder jaar cadeautjes. Veel cadeautjes.
- » Je houdt van nieuwe dingen. Weg met die oude iPhone, tijd voor een nieuwe! Je oude iPhone geef je weg.
- » Je kijkt graag naar het reclameblok op televisie.
- » Je hebt van veel winkels een 'vaste klantenkaart'.
- » Je maakt je soms zorgen over geld.
- » De Drie Dolle Dwaze Dagen van de Bijenkorf bestaan niet meer, maar nog elk jaar mis je ze.

BELANGRIJK

Is je meest voorkomende antwoord 'ja', dan ben je een echte consument. De kans is groot dat je te weinig geld overhoudt om te beleggen, aangezien je je geld maar één keer uit kunt geven. Dit betekent niet dat beleggen niet bij je past. Wel moet je dan anders omgaan met geld dan je tot nu toe gewend was. Kies je ervoor om te gaan beleggen, dan moet je je 'roekeloze geldgedrag' laten varen. Dat gedrag kost je op de beurs namelijk geld, zonder dat je er een nieuwe spijkerbroek voor terugkrijgt.

Wie spaart die heeft wat

Een tientje of honderden euro's, een grote groep mensen zet iedere maand wat geld opzij. Sterker nog, sommige mensen gaan daar ver in en potten zo veel mogelijk op. Ze gaan nooit uit eten, nemen altijd een broodtrommel mee naar kantoor, kopen tweedehands kleding en vinden rood staan bij de bank een zonde. Ben jij een spaarder?

- » Je hebt geen creditcard, je moet niet denken aan die hoge rentes die je over openstaande bedragen betaalt. Als je al schulden hebt, volg je netjes een terugbetaalschema.
- » Je houdt iedere maand geld over.
- » Je steekt je liever niet in de schulden. Dan maar een wat kleinere auto, sowieso tweedehands.
- » Je weet wat er bij welke supermarkt deze week in de aanbieding is en gaat niet van huis zonder boodschappenlijstje. Impulsieve aankopen zijn meer uitzondering dan regel. Ook shop je online om bijvoorbeeld spaarpunten te vergaren!
- » Je hebt meestal niet veel geld op zak. Stel je voor dat je rente misloopt.
- » Je oude piekenpijp vul je met euro's (in een volle pijp zit ongeveer € 205...).
- » Je bent zuinig op je spullen. Je koopt niet snel nieuwe schoenen, je kunt ze immers ook laten verzolen.
- » Je raakt niet in paniek als de wasmachine stuk gaat. Vervelend voor de was die erin zit, maar je kunt je een nieuwe veroorloven.
- » Je weet waar je de hoogste spaarrente krijgt en hebt in ieder geval een internetspaarrekening. Die geeft een hogere rente dan een gewone spaarrekening.
- » Zit je even krap bij kas, dan sla je de bioscoop en de borrel erna over.

BELANGRIJK

Heb je meer dan de helft van de lijst met 'ja' beantwoord, dan ben je een spaarder. Je banksaldo is het bewijs. Je bent klaar voor de volgende stap: beleggen. Vanwege je spaarzame gedrag kun je uitgroeien tot een succesvolle belegger. Daarvoor moet je je wel eerst verder in de materie verdiepen en bereid zijn wat meer risico te nemen.

Van krantenjongen tot miljardair

De meest succesvolle belegger aller tijden is Warren Buffett (Omaha, 30 augustus 1930). Zijn geschat vermogen ligt eind 2019 rond de € 75 mil-

jard, oftewel € 75.000.000.000. Niet slecht voor iemand die ooit met een krantenwijk begon. Met 17,4 miljoen inwoners kan hij iedere Nederlander € 4.000 geven en dan houdt hij nog € 5,4 miljard aan zakgeld over. Woon je in België, dan kan hij zelfs € 6.500 per inwoner uitdelen. Wel moet hij dan iets meer op een houtje bijten: hij houdt dan slechts € 375 miljoen over. Ook zo succesvol worden? Dan moet je wel een belegger zijn. Doe snel de check. Beantwoord je zes van de vragen/stellingen met 'ja', dan schuilt in jou misschien wel de volgende Warren Buffett. Goed nieuws in dat kader: hij zoekt nog een opvolger.

- » Je hebt al op jonge leeftijd je eerste geld verdiend. Met een krantenwijk, door in de tuin van kennissen te werken, door vakken te vullen bij de buurtsuper of als serveerster in de lokale horeca.
- » Je houdt iedere maand geld over en wilt meer dan de spaarrente die de bank biedt.
- » In ruil voor een hoger rendement ben je bereid een hoger risico te lopen.
- » Je bent bereid je geld voor drie jaar of langer te investeren.
- » Je wilt altijd het beste uit jezelf halen en denkt vaak na over hoe dingen anders of beter kunnen.
- » Je bent naar de première geweest van de film *Wall Street 2: Money Never Sleeps*. Deel 1 ken je uit je hoofd. Ook *Margin Call* en *The Wolf of Wall Street* behoren tot je favoriete films.
- » Je hebt een potje voor noodgevallen. Gaan de wasmachine, je vaatwasser én de koelkast tegelijk stuk, dan lig je daar financieel niet wakker van.
- » Ook lig je niet wakker als de beurs daalt.
- » Meer is beter. Je maakt er een sport van ieder jaar je vermogen te vergroten.
- » Je kunt tegen je verlies. Ga je beleggen, dan krijg je hier soms mee te maken.
- » Je bent bereid tijd en energie te steken in het opbouwen van je vermogen.
- » Je weet wat de AEX-index is.

Maak je de stap om te gaan beleggen, dan is het zaak om te weten waarom en wanneer je een investering doet. Veel beleggers handelen impulsief en dat gaat vaak fout is onze ervaring. Net als in het leven, maar vooral bij beleggen, geldt dan ook dat het beter is een nachtje te slapen over wat je van plan bent, dan wakker te liggen over wat je hebt gedaan.

Naast beleggers zijn er ook speculanten. Waar een belegger zijn langetermijnhorizon nooit uit het oog verliest, kijkt de speculant niet verder dan een paar uur tot een paar maanden. Bij paardenraces wedt een belegger op meerdere paarden, terwijl een speculant al zijn geld inzet op een favoriet.

TIP

Je kunt tegenwoordig online de nodige testjes vinden om te achterhalen of je een belegger bent of welk type belegger. Surf eens naar:

- » **www.iexgeld.nl/Tool/type_belegger.aspx**. Ben je een doe-het-zelver of kun je je vermogen beter uitbesteden? Aan de hand van vijf simpele vragen ontdek je wat voor soort belegger je bent.
- » **www.bepaaljeprofiel.nl**. Zoals de weblink al doet vermoeden helpt deze site je bij de bepaling van je profiel. Ben je een defensieve of offensieve belegger? Ook vind je er informatie over de houdbaarheid van een profiel. Je financiële situatie kan in de tijd namelijk veranderen. Dat kan om een aanpassing van je profiel vragen.
- » **www.standaard.be/berekenen/type-belegger**. Een Belgische variant van [bepaaljeprofiel.nl](http://www.bepaaljeprofiel.nl), wel iets beknopter. Wel handig om in zeven stappen een indruk te krijgen van je profiel.
- » **www.binck.nl/beleggen/beginnen-met-beleggen**. De naam zegt het al, het is een handige link met informatie die je helpt om aan het begin van je beleggerscarrière de juiste stappen te zetten.

BELANGRIJK

In de praktijk herberg je vaak meerdere typen beleggers. Zelf hebben we naast wat spaargeld een vaste beleggingsportefeuille die we volgens plan hebben opgesteld. In de tijd brengen we wijzigingen aan en voegen we wat vermogen toe. Deze portefeuille wordt actief beheerd. Aan de andere kant beleggen we passief: maandelijks investeren we automatisch voor een vast bedrag in aandelenfondsen en herbeleggen we het dividend (winstuitkeringen). Dit wordt ook wel het spreiden in de tijd van beleggingen genoemd. Deze manier lijkt op hoe je vroeger maandelijks of per kwartaal wat geld op je spaarrekening stortte. Alleen breng je het nu gedisciplineerd op vaste momenten naar de beurs. Al lijkt dit misschien wat saai, het is een van de beste manieren om vermogen op te bouwen. Uiteraard komt deze aanpak verderop in het boek uitgebreid aan bod. Onthoud in ieder geval dat er meerdere wegen zijn om je financiële einddoel te halen. Sterker nog, we zijn ervan overtuigd dat je de kans op het bereiken daarvan zelfs vergroot als je zowel actief als passief belegt.

Iedereen belegt, ook jij

Grote kans dat je pensioen een ver-van-je-bed-show is. Toch heb je waarschijnlijk onbewust al een groot bedrag bij elkaar belegd op de beurs via je pensioenfonds. In Nederland beheert APG het pensioenvermogen van ongeveer 4,5 miljoen huishoudens. Schrik niet, het gaat om een bedrag van € 505 miljard. En ze beleggen niet alleen in aandelen zoals Koninklijke Olie, maar ook in aandelen waar je nog nooit van hebt gehoord.

Die € 505 miljard is geen kattenpis en dat komt doordat APG voor een grote groep mensen over een lange periode geld opzijzet. Nieuwsgierig hoe jouw bijdrage zich ontwikkelt? Stel dat je jaarlijks € 30.000 verdient en 10% daarvan opzijzet, oftewel € 3.000. Dat opzijzetten gebeurt overigens vaak automatisch via je werkgever. Jaarlijks streeft APG naar een rendement van 7% en als ze dat halen (zonder rekening te houden met inflatie en belastingen) zie je in de volgende tabel de waardeontwikkeling van jouw pensioengeld.

TABEL 1.1 Waardeontwikkeling pensioengeld

Aantal werkzame jaren	Waarde van je geld in euro's
5	18.459
10	44.350
15	80.664
20	131.595
25	203.029
30	303.219
35	443.770
40	640.828
45	917.255
50	1.304.958

Waarschijnlijk werk je geen vijftig jaar, maar of je nu dertig of veertig jaar werkt, het gaat om fikse bedragen. Je lijkt uiteindelijk dus meer op Warren Buffett dan je dacht.

De schijf van vijf

Wereldwijd kun je miljoenen verschillende beleggingen op de beurs doen. Al deze beleggingsmogelijkheden kun je onderverdelen in vijf categorieën.

- » Cash
- » Aandelen
- » Obligaties
- » Vastgoed
- » Alternatieve beleggingen

Professionele beleggers zoals pensioenfondsen verdelen hun te beleggen vermogen over deze vijf categorieën. Voor deze categorieën wordt door beursjongens ook wel de Engelse benaming ‘assets’ of ‘asset classes’ gebruikt. Hoeveel geld in welke categorie wordt belegd, hangt af van de verwachtingen die men heeft voor de verschillende categorieën. Deze aanpak van verdelen wordt ook wel de ‘klassieke asset allocatie’ of met een mooi scrabblewoord ‘diversificatie’ genoemd. Met andere woorden, de meeste professionele beleggers boeit het niet zo of ze ING of Bank of America in hun portefeuille hebben. Om rendement te behalen is het veel belangrijker dat je in de juiste categorie belegt. Het is alweer een tijd geleden, maar in 2012 deden aandelen het de eerste vijf maanden van het jaar niet erg goed. Gemiddeld daalden de koersen met 10%, terwijl obligaties 10-15% stegen.

Eigenlijk is er nog een zesde categorie, de categorie hefboomproducten, ook wel derivaten genoemd. Dit zijn producten die afgeleid zijn van aandelen of obligaties (het Engelse *to derive* betekent afleiden of voortkomen). Misschien heb je wel eens gehoord van opties of turbo's. Zo niet, geen probleem, verderop in het boek leer je deze waardevolle beleggingsinstrumenten kennen.

Cash is king

Ooit werd in mijn woonplaats na het overlijden van een oude dorpeling flink wat geld onder diens matras gevonden. Hij had altijd zuinig geleefd en hield zijn spaargeld letterlijk en figuurlijk dicht bij de borst. Hoewel hij zo de vermogensrendementsheffing ontliiep, had hij het geld natuurlijk beter op een spaarrekening kunnen zetten. Dan had hij destijds in ieder geval de inflatie bijgehouden. En het is nog veiliger ook.

Bij iedere bank waar je tot € 100.000 aan spaargeld hebt staan, geniet je namelijk bescherming van de overheid onder het depositogarantiestelsel. Gaat de bank failliet, dan krijg je tot dit bedrag je geld terug. Boven dit bedrag loop je wel het risico dat je naar je centen kunt fluiten als de bank in problemen komt. Tegenover deze bescherming staat wel dat sparen over het algemeen weinig rendement oplevert; kreeg je in 2008 nog met gemak 5% spaarrente, in 2009 was dat nog maar 3% en sinds 2016 krijg je bij de meeste banken minder dan 1% rente.

TIP

Vind je het niet erg om je geld voor een langere tijd vast te zetten, open dan een spaardeposito. Daar krijg je wat meer rente op en die rente staat meestal voor een afgesproken termijn vast. Weet je precies waar je aan toe bent.

TIP

Een ander alternatief is om je geld weg te zetten in een geldmarktfonds (Engels: *money market fund*). De risico's van een geldmarktfonds zijn vrij beperkt en je kunt snel weer over je geld beschikken. Juist vanwege het lage risico kun je een geldmarktfonds ook gebruiken om je geld even te parkeren als de aandelenmarkt tegenzit. Op dat soort momenten spreken beurshandelaren over '*cash is king*'. Natuurlijk kun je je geld dan ook op een spaarrekening zetten, maar die geeft net iets minder rente.

Samengevat loop je met spaargeld weinig risico en kan de rentevergoeding de inflatie nauwelijks bijbenen. Houd je rekening met de vermogensrendementsheffing, dan is sparen zelfs langzaam arm worden. Tegenwoordig zeker.

Aandelen

Heb je aandelen, dan ben je mede-eigenaar van een onderneming en heb je een aantal voordelen. Draait de onderneming goed en wordt er winst gemaakt, dan stijgt de koers van je aandeel en krijg je in veel gevallen dividend (een winstdeling). Daarnaast krijg je stemrecht: je mag tijdens aandeelhoudersvergaderingen meebeslissen over belangrijke agenda-punten.

Aandelen vormen verreweg de bekendste en vaak grootste categorie in beleggingsportefeuilles. Het is tevens de categorie waar de meeste beleggers mee beginnen. Wil je vermogen opbouwen, dan kun je niet om aandelen heen. Op lange termijn geven ze namelijk een rendement van 5% tot 8% per jaar.

PAS OP

Maar kijk uit, er zijn periodes van soms wel vijftien jaar of langer dat er per saldo niet zo veel gebeurt op de beurs. Zowel eind mei 2012 als eind december 1996 schommelde de hoofdgraadmeter van de Amsterdamse

beurs, de AEX-index, rond de 288 punten. En had je in het jaar 2000 aandelen gekocht met een AEX-index op 700 punten, dan zou je nu tegen een index aankijken die nog altijd een stuk lager staat. Het is dus een misvatting dat aandelen alleen maar kunnen stijgen. Sterker nog, ze kennen het meeste risico. Gaat het niet goed met de economie of bepaalde ondernemingen, dan kelderen de koersen. Hier moet je als belegger tegen kunnen.

Obligaties

Een normale obligatie is een schuldbewijs, ofwel een lening, uitgegeven door een overheid of onderneming. Dat kan zomaar een aantal miljard euro zijn. Dit totale bedrag wordt in stukjes geknipt die je op de beurs kunt kopen. Meestal zijn dat stukjes van € 1.000 waarvoor je jaarlijks bijvoorbeeld 4% rente (€ 40) ontvangt. Aan het eind van de looptijd krijg je de volledige inleg terug, mits de onderneming niet failliet is. Het is dus belangrijk een inschatting te maken van de kredietwaardigheid van de onderneming. In tegenstelling tot aandelen ben je als eigenaar van een obligatie geen mede-eigenaar van de desbetreffende onderneming.

Op de beurs zijn er veel varianten op normale obligaties met bijzondere voorwaarden te koop. Het is dus belangrijk dat je de voorwaarden van de lening goed kent. Daarom zou je ook voor een obligatiefonds kunnen kiezen. Dan laat je de fondsmanager het huiswerk doen. Hij maakt dan een inschatting van de kredietwaardigheid van verschillende ondernemingen en overheden en stelt een mandje met meerdere leningen samen. Of je nu zelf je obligaties kiest of de keuze overlaat aan een fondsmanager, onderhoud vooral: als de rente stijgt, dalen de koersen van obligaties fors.

Obligaties zijn geschikt voor beleggers die tevreden zijn met het vooraf bekende rendement en worden niet gekocht omdat men verwacht er een hoger rendement mee te behalen dan met aandelen. Je krijgt je rente en bent niet afhankelijk van de winstcijfers van een bedrijf. Vaak worden beleggingen in obligaties gekoppeld aan je leeftijd; ben je 35 dan beleg je voor 35% in obligaties. Hoe ouder je wordt, hoe groter het aandeel van obligaties in je portefeuille. Dat heeft te maken met de risico's van obligaties, die kleiner zijn dan van aandelen. Op je 61e moet je een grote beursdaling van aandelen niet meer riskeren, je weet immers nooit of ze snel herstellen. Je kunt wel zeggen dat obligaties vanwege hun degelijke karakter regelmatig de klappen van dalende aandelen opvangen. Ze behoren dan ook tot het defensieve deel van een portefeuille.

Vastgoed

Een eigen huis, een plek onder de zon. Via je eigen huis beleg je vaak al een flink deel van je vermogen in vastgoed. En vanaf begin jaren negentig tot 2010 stegen de huizenprijzen flink. Na een crisisdip zijn de prijzen in de grote steden nu weer boven het niveau van voor de crisis. Tel daar de hypotheekrenteaftrek bij op en je zou wel gek zijn als je geen huis koopt. Maar ook prijzen van vastgoed kunnen dus flink dalen weten we de laatste jaren en het voordeel van de fiscus gaat verdwijnen. Voor wie niet hoeft te verkopen, blijft het woongenot. Toch zijn er meer mogelijkheden om in vastgoed te beleggen:

- » **Koop vastgoedaandelen.** De Unibail-Rodamco's van deze wereld geven een hoog dividend, en ook heb je uitzicht op koerswinst. Keerzijde is dat de koersen kunnen dalen.
- » **Koop participaties in een vastgoedfonds.** Leg je lot in handen van een fondsmanager. Hij kent de markt en investeert jouw geld in meerdere projecten, van kantoren tot winkelcentra. Vaak ontvang je een aantrekkelijk dividend, maar houd er rekening mee dat de koers kan dalen.
- » **Investeer in een vastgoedfonds.** Je koopt een participatie van een Vastgoed CV en ontvangt jaarlijks een vast percentage aan rente als beloning. Soms deel je ook mee in de verkoopwinst van het vastgoed. De laatste jaren zijn Vastgoed CV's die Duitse appartementencomplexen opzetten in trek. Het risico is groter dan een belegging in een vastgoedfonds. Zelf zijn we geen fan van deze categorie. Een participatie kopen lukt vaak wel, maar als je er vanaf wilt moet je soms lang wachten. Geef ons maar de beurs: bevalt een belegging niet, dan kun je binnen een paar muisklikken afscheid nemen van je positie.
- » **Word huisbaas.** Niet de makkelijkste belegging in deze tijd. Koop een groot pand, splits het op en verhuur het aan studenten waarvan de huur door papa wordt betaald of aan expats die in veel gevallen een vergoeding krijgen van hun werkgever.

Alternatieve beleggingen

Eigenlijk kun je in alles wat een prijs heeft investeren. Van kunst, oldtimers en postzegels tot wijn. Een deel van het rendement is het genot dat je van deze categorie ervaart. Financieel valt er niet veel te zeggen over mogelijke rendementen. Ja, ze kunnen hoog zijn. Wel heb je een goede kennis van het product, de markt, de aanbieders en eventuele toekomstige kopers nodig. Vooral ook gezien het feit dat de meeste handel niet, zoals bij aandelen en obligaties, gereguleerd via de beurs plaatsvindt.

Over het algemeen moet je voor alternatieve beleggingen een specialist zijn, anders is het al gauw een schemergebied vol gelikte brochures en valkuilen voor jou als belegger. Een bijzondere categorie betreft echter *hedge funds*. Dit zijn fondsen waarbij de managers zowel in een dalende als een stijgende aandelenmarkt geld proberen te verdienen. Daar worden soms torenhoge rendementen mee gehaald. Maar het kan ook dubbel zo snel misgaan. Een ander nadeel is dat de informatievoorziening van dergelijke fondsen niet altijd even doorzichtig is. En vaak moet je een flinke zak (€ 50.000) met geld meenemen om deel te kunnen nemen aan een hedge fund. Hoewel er goede rendementen te behalen zijn, is het wat ons betreft niet echt een belegging om je beleggingscarrière mee te beginnen. Je bent gewaarschuwd.